

Dosarul nr.2rac-215/21

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. : N. Arabadji)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Anton, V. Cotorobai, A. Bostan)

ÎNCHEIERE

15 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Compania de Asigurare „Alliance Insurance Group” Societatea pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurare „Alliance Insurance Group” Societatea pe Acțiuni împotriva Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” Societatea pe Acțiuni și Cerempei Petru privind constatarea vinovăției lui Cerempei Petru în comiterea accidentului rutier, încasarea daunei materiale, dobânzii de întârziere și a penalităților,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2021, prin care s-a admis apelul declarat de Compania de Asigurare „Alliance Insurance Group” Societatea pe Acțiuni, casată parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 12 noiembrie 2018 și s-a emis o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă :

La 09 octombrie 2016, C.A. „Alliance Insurance Group” S.A. a depus cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A., intervenient accesoriu Cerempei Petru cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 135 595,21 lei, încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 69 504,60 lei, încasarea penalității în sumă de 24 271,54 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 10 octombrie 2013, în orașul Ungheni, la intersecția străzilor Decebal – Romană, a avut loc un accident rutier, cu implicarea automobilului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare XXX, condus de Cerempei Petru și automobilul de model Mercedes Benz ML 250 cu numărul de înmatriculare XXX, care a acroșat în automobilul de model Mercedes Benz 208, cu numărul de înmatriculare XXX.

Vinovat în producerea accidentului rutier, conform procesului-verbal cu privire la contravenție seria MAI nr. 02130299 din 14 octombrie 2013, a fost recunoscut conducătorul automobilului de model Dacia Logan cu numărul de înmatriculare XXX.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție, Cerempei Petru

conducea automobilul de transport, traversând intersecția str. Decebal – Romană, la culoarea roșie 2 a semaforului, s-a tamponat cu autovehiculul Mercedes Benz ML 250 cu numărul de înmatriculare XXX, condus de Sanduleac Lilia, care a acroșat în automobilul de model Mercedes Benz 208, cu numărul de înmatriculare XXX.

Prin acțiunile sale, Cerempei Petru a ignorat prevederile pct. 20 (1) din Regulamentul Circulației rutiere, prin ce a fost comisă o contravenție prevăzută de art. 240 alin. (2) Codul Contravențional, și ca urmare, prin decizia agentului constatator, lui Cerempei Petru i-a fost aplicată o amendă în mărime de 25 unități convenționale și 50 unități convenționale, și 8 puncte de penalizare. Cerempei Petru a ignorat prevederile pct. 10 alin. (1) lit. b) din Regulamentul Circulației Rutiere, care prevede că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede cunoștință și să execute cerințele Regulamentului circulației rutiere, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum.

Faptele menționate în ansamblu au dus la survenirea din vina lui Cerempei Petru a accidentului rutier la 10 octombrie 2013, în urma căruia a fost deteriorat automobilul de model Mercedes ML 250, cu numărul de înmatriculare XXX, pentru remedierea căruia a fost achitată de către C.A. „Victoria Asigurări” S.A. (redenumită ulterior în C.A. „Alliance Insurance Group” S.A.) despăgubire de asigurare/ Cerempei Petru nu a fost de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia agentului constatator și le-a constatat în instanța de judecată,

Prin hotărârea Judecătorei Ungheni din 24 decembrie 2013, contestația depusă de Cerempei Petru a fost admisă, procesul-verbal și decizia contestată au fost anulate.

Temei de anulare a acestora fiind încălcările procedurale ale agentului constatator la întocmirea actelor menționate, și anume, nu au fost indicați calificative de contravenție, nu a fost adevărit prin semnătura a doi martori refuzul lui Cerempei Petru de a semna procesul-verbal și decizia întocmite în privința acesteia.

Instanța de judecată anulând procesul-verbal cu privire la contravenție din 14 octombrie 2013, nu s-a expus până în prezent în privința persoanei care se face vinovată de producerea accidentului rutier din 10 octombrie 2013.

Reclamanta a invocat că, Cerempei Petru a acționat ilicit, conducând mijlocul de transport traversând intersecția str. Decebal – Romană la culoarea roșie, s-a tamponat cu automobilul de model Mercedes Benz ML 250, cu numărul de înmatriculare XXX, condus de Sanduleac Lilia, care a acroșat în microbuzul de model Mercedes Benz 208, cu numărul de înmatriculare XXX, condus de Cobzac Alexandru, sunt prezente toate elementele necesare pentru constatarea, în cadrul examinării unui litigiu civil, a vinovăției lui Cerempei Petru, în sensul prevăzut de legislația civilă privind prejudicierea Liliei Sanduleac și survenirea obligației de reparare a prejudiciul cauzat.

Instanța a invocat nulitatea absolută a procesului-verbal de constatare a pagubelor, nu din motivul lipsei faptei contravenționale și anume încălcarea de către conducătorul de vehicul a regulilor circulației rutiere soldată cu deteriorarea vehiculului, dar din motive procedurale, or, unicul temei pentru respingerea acțiunii în cauză putea fi lipsa vinovăției, și nicidecum lipsa semnăturii a doi martori pentru a consemna refuzul lui Cerempei Petru.

Încălcarea de către Cerempei Petru a normelor de circulație și producerea

accidentului rutier cu cauzarea daunelor materiale este un fapt incontestabil, iar lipsa semnăturii a doi martori pentru a consemna refuzul lui Cerempei Petru nu înlătură fapta comisă de către acesta și anume comiterea accidentului rutier, soldat cu cauzarea de daune materiale.

A menționat că, în material răspunderii delictuale, forma și gradul vinovăției autorului faptei ilicite nu prezintă importanță pentru determinarea cuantumului și forma despăgubirii, fiind aplicabil principiul reparării integrale a daunei, cu atât mai mult, că legea stabilește cazuri în care răspunderea delictuală se antrenează în lipsa caracterului ilicit al faptei.

Dat fiind faptul că automobilul de model Mercedes Benz ML 250, cu numărul de înmatriculare XXX, deteriorat la 10 octombrie 2013, a fost asigurat conform contractului de asigurare facultativă AUTO CASCO la C.A. „Victoria Asigurări” S.A., ultima a achitat despăgubirea de asigurare în sumă de 135 595,20 lei, pentru remedierea autovehiculului de model Mercedes Benz MD 250.

Reclamanta a susținut că, asiguratul în limitele despăgubirii plătite și din momentul plății în asigurare de bunuri, este subrogat în toate drepturile asiguratului, sau beneficiarului asigurării, contra persoanei responsabile de cauzarea daunei sau față de asigurătorul persoanei responsabile de producerea accidentului rutier. C.A. „Victoria Asigurări” S.A. a propus C.A. „Grawe Carat Asigurări” S.A. să restituie paguba materială în mod benevol, însă, pârâta a refuzat să achite despăgubirea, pe motiv că, procesul-verbal cu privire la contravenție.

Astfel, refuzul pârâtei de achitare a despăgubirii de asigurare este nejustificat.

Prin cererea privind completarea pretențiilor la cererea de chemare în judecată din 17 octombrie 2017 CA „Alliance Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Gheorghe Scrifos a indicat în calitate de pârât și pe Petru Cerempei, solicitând constatarea vinovăției lui Petru Cerempei în comiterea accidentului rutier din 10 octombrie 2013 în or. Ungheni la intersecția străzilor Decebal – Romană, încasarea din contul ÎM CA „Grawe Carat Asigurări” SA în beneficiul CA „Alliance Insurance Group” SA a sumei de 135 595,21 de lei cu titlu de daună materială, a sumei de 69 504,60 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, a sumei de 24 271,54 de lei cu titlu de penalitate, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 12 noiembrie 2018, cererea de chemare în judecată înaintată de CA „Alliance Insurance Group” SA, s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 10 decembrie 2018, CA „Alliance Insurance Group” SA a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 12 noiembrie 2018, prin care a solicitat admiterea apelului și casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea depusă să fie admisă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2019, s-a respins apelul declarat de CA „Alliance Insurance Group” SA și s-a menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Râșcani din 12 noiembrie 2018.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 decembrie 2019, s-a admis recursul declarat de CA „Alliance Insurance Group” SA, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 04 iunie 2019, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020 apelul declarat de CA

„Alliance Insurance Group” SA s-a admis.

S-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 12 noiembrie 2018, în partea respingerii ca fiind tardivă cererea înaintată de CA „Alliance Insurance Group” SA împotriva Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. și Cerempei Petru privind constatarea vinovăției lui Cerempei Petru în comiterea accidentului rutier din 10 octombrie 2013 și în această parte s-a emis o hotărâre nouă potrivit căreia:

Cererea înaintată de CA „Alliance Insurance Group” SA împotriva Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. și Cerempei Petru privind constatarea vinovăției lui Cerempei Petru în comiterea accidentului rutier din 10 octombrie 2013, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 12 noiembrie 2018 s-a menținut.

La 13 iulie 2021, CA „Alliance Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanței, cu emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că, nu este de acord cu soluția instanței de apel.

Decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020 a fost comunicată a 14 iunie 2021.

În scopul recepționării copiei deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020, CA „Alliance Insurance Group” SA la 10 noiembrie 2020 a înaintat către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere să fie expediată copia decizia, cererea fiind recepționată de cancelarie, însă actul judecătoresc nu a fost eliberat și nici nu s-a formulat nici un răspuns la cerere.

La 10 noiembrie 2020, CA „Alliance Insurance Group” SA a înaintat cerere să fie expediată copia deciziei și către Curtea de Apel Chișinău.

Prin răspunsul nr. 4-35/6-2014 din 16 noiembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a comunicat că dosarul civil se află în instanța de fond și că la 10 august 2020 copia deciziei a fost expediată părților.

La 09 iunie 2021, CA „Alliance Insurance Group” SA a expediat repetat către Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani cerere să fie expediată copia deciziei.

CA „Alliance Insurance Group” SA consideră că recursul este depus în termenul legal de depunere a cererii de recurs, având în vedere data când efectiv a recepționat decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020.

La 02 august 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat la 11 august 2021, potrivit avizelor de recepție (f.d.69-70 Vol. II).

Prin referința depusă la 20 august 2021, Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. a menționat că, recursul depus de CA „Alliance Insurance Group” SA este depus în afara termenului legal.

Intimatul a indicat că, decizia Curții de Apel Chișinău din 16 iulie 2020 a fost expediată părților, iar Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. a recepționat-o la 14 august 2020, respectiv în aceeași perioadă a recepționat decizia motivată și recurentul.

Î.M. „GRAWE CARAT Asigurări” S.A. a pledat pentru inadmisibilitatea

recursului.

Prin referința depusă la 08 septembrie 2021, avocatul Roibu Tatiana acționând în interesele intimatului Cerempei Petru a invocat că recursul CA „Alliance Insurance Group” SA este tardiv și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia.

În conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Prevederile art. 434 din Codul de procedură civilă stipulează că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de CA „Alliance Insurance Group” SA, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu urmează a fi considerat inadmisibil din motiv că este depus cu omiterea termenului de declarare a recursului.

Potrivit procesului-verbal al ședinței instanței de apel din 16 iulie 2020, reprezentantul de CA „Alliance Insurance Group” SA, nu a fost prezent la ședința de judecată, deoarece a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

La 16 iulie 2020, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei.

Accesând portarul instanțelor de judecată, Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, la 05 august 2020, decizia motivată a instanței de apel a fost publicată pe pagina web a instanței judecătorești.

De asemenea potrivit scrisorii de comunicare de la fila dosarului 211 Vol. I. la 10 august 2020, decizia motivată din 16 iulie 2020 a fost expediată în adresa părților.

Prin scrisoarea atașată la fila dosarului 212, cauza a fost expediată în instanța de fond la 15 august 2020, fapt atestat prin ștampila aplicată de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, fiind înregistrată cu numărul de intrare 17877.

Deci, recurentul a avut posibilitatea de a lua cunoștință cu decizia motivată a instanței de apel începând cu data de 05 august 2020.

Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului, cu privire la respectarea termenului prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, or aceasta este o persoană juridică care are o direcție specializată în domeniul juridic, dispune de juriști calificați și care cunosc care sunt consecințele nerespectării termenilor de procedură.

Or, începând cu 05 august 2020, decizia motivată a instanței de apel este publică și CA „Alliance Insurance Group” SA, avea acces liber de a face cunoștință cu conținutul acesteia.

Completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, CA „Alliance Insurance Group” SA fiind persoana cea mai cointerесată în soluționarea acestui litigiu urma să depună diligență necesară pentru declararea căit de atac.

Astfel, de la data când instanța de apel a publicat decizia motivată și a expediat-o părților, 05 august 2020, până la data declarării recursului, 13 iulie 2021, au trecut mai bine de mai bine de 11 luni, respectiv acest termen nu poate fi calificat rezonabil pentru contestarea deciziei, dar, cu încălcarea termenului prevăzut de art.

434 din Codul de procedură civilă.

În consecință, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că recurentul, la depunerea recursului a încălcat termenul prevăzut de art. 434 din Codul de procedură civilă, care este un termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea Europeană a notat în cauza Grăjdianu și alții vs Republica Moldova că, la termenele care trebuie respectate pentru utilizarea unei căi de atac au scopul de a asigura îmfăptuirea corectă a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice.

Astfel, orice admitere a unei cereri tardive după o perioadă semnificativă de timp și din motive aparent neconvingătoare duc la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și ar fi contrară dreptului la un tribunal, garantat de Articolul 6 din Convenție (a se vedea Magomedov și alții v. Rusia, nr. 33636/09 și alții 9, §§ 87-89, 28 martie 2017).

Împrejurarea precum că, recurentul a solicitat comunicarea deciziei atât de la instanța de apel cât și de la instanța de fond, prin cererile depuse nu pot fi considerate argumente întemeiate în vederea justificării termenului de depunere a recursului, odată ce decizia motivată a instanței de apel era publicată pe pagina web a instanței, astfel, apelantul oricând putea face cunoștință cu aceasta.

Or, CA „Alliance Insurance Group” SA fiind o persoană juridică cunoaște foarte bine că instanțele de judecată au un portal, unde este plasată toată informația referitor la cursul unui cauze, începând cu înregistrarea acesteia și până la decizia motivată.

Termenul de recurs se calculează de la data la care decizia motivată a fost comunicată părților, adică de la 05 august 2020, având în vedere că din materialele dosarului se atestă dovadă comunicării actului procedural.

Totodată, Colegiul consideră convingătoare și afirmația intimaților din referință care susțin că au recepționat decizia instanței de apel motivată la 14 august 2021.

Respectiv, se atestă faptul că prin scrisoarea de la fila dosarului 211 Vol. I. la 10 august 2020, decizia motivată din 16 iulie 2020 a fost expediată în adresa părților.

Astfel, recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună-credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare, prin depunerea în termen a cererii de recurs.

Respectiv, din motivul nerespectării de către partea obligată la îndeplinirea actului de procedură în termenului legal prevăzut de lege, intervine decăderea.

Prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilesc că ține de obligația părții de a lua măsurile necesare privind protejarea dreptului său de acces la instanță, și de a contesta în termen hotărârea judecătorească (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Grăjdianu și alții contra Moldovei, a constatat în cererea Boșcăneanu (nr.

45822/12), că reclamantul a obținut, în prima instanță și în instanța de apel hotărâri în favoarea sa, care în lipsa unor contestații formulate de părțile adverse în termenele legale, hotărârile au devenit irevocabile.

La fel, Curtea a stabilit că în afara termenelor legale, partea adversă a depus contestație, care a fost admisă de instanța internă, iar în cadrul examinării cauzei, hotărârile pronunțate în favoarea reclamantului au fost anulate.

Prin urmare, Curtea a considerat că există o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

Cu referire la solicitarea recurentului privind repunerea în termenul de declarare a recursului Colegiu menționează că, este neîntemeiată.

Or, potrivit art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Respectiv, norma legală prevede imperativ exercitarea dreptului în anumite condiții sub sancțiunea stingerii dreptului respectiv, care este incompatibil cu instituția repunerii în termen, prevăzută de art. 116 din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că cererea de recurs este depusă cu omiterea evidentă a termenului de declarare, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că în temeiul art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, recursul declarat de către Compania de Asigurare „Alliance Insurance Group” Societatea pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu, urmează a fi considerat inadmisibil, fiind depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art.434.

În conformitate cu art. 269-270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. b), art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Compania de Asigurare „Alliance Insurance Group” Societatea pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Ciorbă Sergiu.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari